 DOI: 10.7816/idil-07-51-11

GÜNCELLENEN İLKÖĞRETİM MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINA GÖRE ŞARKI SÖYLEME BECERİSİNE İLİŞKİN BEKLENTİLER (AFYONKARAHİSAR İLİ ÖRNEĞİ)

Ezgi ERTEK BABAÇ , H. Seval KÖSE

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, ertekezgi(at)gmail.com
Prof. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, skose(at)mehmetakif.edu.tr

Anahtar kelimeler:
Müzik Dersi, Öğretim Programı, Şarkı Söyleme Becerisi

ÖZ

Bilim ve teknolojinin hızla değişip dönüşmesiyle birlikte bireyin ihtiyaçları, öğrenme öğretme yöntemleri, iletişim biçimleri ve hatta bakış açıları bu hızlı dönüşüm ile aynı doğrultuda ilerlemeye ve kendisine o dönemin şartlarınca kalıcı bir yer edinmeye başlar. 2017 yılında öğretmen görüşlerine sunularak güncellenen ve nihai olarak 2018 yılı ocak ayında yayımlanan İlköğretim Müzik Dersi Öğretim programında kazanımlar, dört öğrenme alanında toplanmaktadır. Öğrenme alanlarındaki şarkı söyleme becerisi ile ilişkilendirilen kazanımlar, bu araştırmanın temel konusudur. Dolayısıyla bu araştırma yoluyla; müzik öğretmenlerinin, güncellenen "İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programı" temelinde müziğin önemli bir alt becerisi olan şarkı söyleme becerisine ilişkin beklentilerinin saptanması amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel araştırma türlerinden olgubilim modeli kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile elde edilmiştir. Tesadüfi yöntemle seçilen ilköğretim okullarında görevli 10 müzik öğretmeninin, yüz yüze görüşme tekniğiyle elde edilen görüşleri betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin şarkı söyleme becerisini geliştirmek için gerekli uygun ortamların sağlanması, dinlemenin öğrenilmesi, ritmik ve melodik denemelerle ezgiler oluşturulması, müzik ders saatinin arttırılması, ilkokulda müzik derslerine müzik öğretmenlerinin girmesi, öğretmenlerin beklentileri arasındadır.

EXPECTATIONS RELATED TO THE SINGING SKILL ACCORDING TO UPDATED ELEMENTARY MUSIC LESSON CURRICULUM (THE CASE OF AFYONKARAHISAR)

Keywords:
Music Lesson, Curriculum, Singing Skill

ABSTRACT

With the rapid change and transformation of science and technology, the individual's needs, learning and teaching methods, forms of communication, and even the perspectives progress and in the same direction as this rapid transformation and start to acquire a permanent place in the circumstances of that period. The achievements of the Elementary School Music Teaching Program, which was updated in 2017 and finally it was publised in January, 2018, are collected in four learning areas. Achievements associated with singing skills in learning areas are the main theme of this research. Therefore, through this research; it is aimed to determine the expectations of the music teachers about the singing ability which is an important sub-skill of music on the basis of the updated "Elementary Music Lesson Teaching Program". Phenomenology model which a qualitative research technique was used in the study. The data of the study were obtained through a semi-structured interview form prepared by the researcher. The opinions of 10 music teachers that employee in elementary school selected by random method were analyzed by descriptive analysis technique. In order to improve the singing ability of the students, it is among the expectation of the teachers to provide suitable environment, learning to listen the music, to create rhythmic and melodic tones, to increase the music lesson hours, to enter music lessons in primary school music lessons.

Giriş

Müzik eğitiminin amacı, toplumların müzik kültürü bakımından gelişmesiyle özünü ortaya koyması ve ulusal müziğin çağdaş eğitim ortamları aracılığıyla aktarılmasını sağlamaktır (Çiçek, 2000: 5). Elbette bu aktarımın doğru bir şekilde olabilmesi ve yaygınlaşması için müzik eğitiminin olabildiğince düzenli, planlı ve yöntemli bir biçimde ortaya koyulması gerekmektedir (Uçan, 1994: 63). Bu noktada öğretim programlarının önemi ortaya çıkmaktadır.

Demirel (2009: 6) öğretim programını, "Okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneğidir" olarak tanımlamaktadır. Müzik öğretimi ise Uçan'a göre (2001: 116), "Belirli bir amaç doğrultusunda müziksel öğretme ve öğrenmeyi planlama, başlatma, yönlendirme, kolaylaştırma, gerçekleştirme ve denetleme süreci" olarak tanımlanabilir. Yıldız (2006: 15), müzik öğretiminin "planlanma, uygulanma ve değerlendirme" olarak üç aşamadan oluştuğunu dile getirmektedir.

Müzik öğretimi, eğitim amacıyla yapıldığında eğitsel müzik eğitimi olarak adlandırılır (Sun, 2001: 87). Okullarımızda müzik öğretiminde, halk ezgilerimizin evrensel verilerle ele alınması, ulusal müzik dağarcığımızı evrensele ulaştırır (Gedikli, 2007: 6). Okullarda uygulanan müzik eğitiminin en temeli ses eğitimidir. Bu yaklaşımla müzik eğitiminin önemi, çocukların seslerini doğru bir biçimde kullanmalarını sağlamaktır. Bu noktada çocukların yaşantılarına, kültürlerine, yaşlarına, ses sınırlarına ve sınıf düzeyine uygun şarkıların seçilmesi büyük önem taşımaktadır (Çiçek, 2000: 5; Yıldız, 2006: 19).

Saygun (1961: 1) "Musikinin temel unsuru sestir" demiştir. Burada kastedilen ses; çalgı sesi, doğadaki varlıkların sesi, insan sesi gibi akla gelebilecek her türden ses olabilir. İnsanın kendini anlatmasında kullandığı en önemli faktör sesidir. Töreyin (2000: 88)'e göre şarkı söyleme eğitimi, temelde ses, soluk ve dil unsurlarının doğru, etkili ve güzel kullanılmasına yönelik olarak sözle ve müzikle ilgili olan davranışları kazandırmayı amaçlamaktadır. Örgün eğitimde müzik derslerinde sınıf içerisinde öğrenci topluluğu ile ders yaparken zamanın verimli kullanılması ve dersin kalıcılığı bakımından en uygun ve en temel çalgı aleti insan sesidir. İnsanın doğasında var olan ses, okuldaki müzik eğitimi ile gelişir, çocuğun okul ve okul dışındaki yaşantısında konuşma ve iletişim becerilerinde başarılı olmasına katkı sağlar. Şarkı söyleme bireyin fiziksel, zihinsel ve psikolojik yönden sağlığını da olumlu yönde etkilemektedir (Mann, 2013: 64). Öğrencilerin beden-zihin-psikoloji bakımından tümüyle sağlıklı olabilmesi, derslerinde ve daha da önemlisi hayatlarında başarılı bireyler olarak yetişebilmesi için kendilerini ifade edebilecekleri ortamlara ihtiyaçları vardır. Müzik dersi, öğrenciye bu ortamı sağlamada yardımcı olur. Müzik dersi, uygulamaya dönük, katılım gerektiren, sürekli geliştirilebilir, yeniliklere açık ve değişime öncülük eden bir yapıya sahip olup bu derste müziği tanıma, bireysel veya toplu yapabilme, toplum arasındaki bağını görebilme, dinleme söyleme gibi becerilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir (MEB, 2018: 8).

Konuşma dili ile müzik dili birleşince şarkı söyleme ortaya çıkar. Şarkı söyleme doğru uygulanınca beceriye dönüşür (Apaydın, 2017). Müziğin gelişmeye açık alt becerilerinden biri olan şarkı söyleme becerisi, bireyin öğrenimine bağlı olarak doğru, güzel ve etkili söylemeyi başarma eylemi olarak tanımlanabilir. Robinson (1996: 17)'a göre şarkı söyleme ile öğrencilerin dinleme, çalgı çalma, yaratıcı düşünme, nota okuma, müzik teorisi becerileri gelişmektedir. Şarkı söylemenin bu beceriler üzerindeki etkilerini kanıtlayan birçok araştırma yapılmıştır (Apfelstadt 1989, McLean 1999, Bailey ve Davidson 2005, Mang 2007). Öğrencinin şarkı söyleme becerilerinin gelişmesi için çeşitli ritmik ve melodik örnekler vermek gereklidir (Henry ve Demorest, 1994: 7). Tüm bu hedef beceriler kazandırılmaya çalışılırken okuldaki öğrenme ve öğretmelerin müfredat ile ilişkili bir şekilde devamlılığı sağlanmalıdır (Torte, 2017).

Cumhuriyet Dönemi'nde 1924, 1936, 1948, 1968 programları temel olmak üzere; 1924, 1926, 1936, 1948, 1956, 1962, 1968, 1973, 1976, 1995, 2006 yıllarında çeşitli müzik ders programları hazırlama çalışmaları yapılmıştır (Küçüköncü, 2010: 90). Cumhuriyet sonrasına bakıldığı zaman müzik öğretim programları ilk olarak 1968'de hazırlanmış, sonrasında 1984, 1994 ve 2006 yıllarında güncellenmiş, takip eden eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır (Akarsu, 2017: 249). Son olarak 2017 yılında güncellenen öğretim programının uygulanmasına da 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibarıyla geçilecek ve sonrasında yapılacak izleme değerlendirme sonuçlarına göre tekrar gerekli güncellemeler yapılacaktır. Böylelikle programların bilimsel, sosyal, teknolojik, sanatsal gelişmelerle ihtiyaçlara yönelik sürekliliğinin devamlılığı sağlanacaktır (MEB, 2018: 7). Devamlılık için müzik öğretmenlerinin beklentileri oldukça önem taşımaktadır. Müzik Dersi Öğretim Programı'nda kazanımlar her sınıf düzeyinde aşağıdaki dört öğrenme alanında toplanmıştır:

1. Dinleme-Söyleme
2. Müziksel Algı ve Bilgilenme
3. Müziksel Yaratıcılık
4. Müzik Kültürü

Şarkı söyleme becerisine yönelik yapılan bu araştırmadaki kazanımların "Dinleme-Söyleme" öğrenme alanında yoğunlaştığı açıktır. Fakat diğer öğrenme alanlarındaki kazanımların da şarkı söyleme ile ilişkisi ve öğretmenlerin bu konudaki beklentileri merak konusu olmuştur. Bu bağlamda, dört öğrenme alanındaki kazanımlardan hangilerinin şarkı söyleme becerisi ile ilişkili olduğu ve bu ilişkilendirmenin ne şekilde olması gerekliliği çalışmanın çatısını oluşturmaktadır. Bu bağlamda müzik öğretmenlerinin, güncellenen ilköğretim müzik dersi öğretim programı temelinde dinleme-söyleme, müziksel algı ve bilgilenme, yaratıcılık ve müzik kültürü öğrenme alanlarındaki şarkı söyleme becerisine ilişkin beklentileri araştırılmıştır.

1.1. Araştırmanın Önemi

Nitelikli bir konuşma, doğuştan gelen bir yetenek olduğu kadar, eğitimle de şekillenerek ortaya çıkmaktadır (Ekici, 2016: 275). Okullarda öğrencilerin müzik dersinde göstermesi gereken hedef davranışlar arasında yer alan şarkı söyleme becerisinin geliştirilmesi ile konuşma eğitimi ile desteklenerek gelişir. Bu sayede disiplinler arası bir bilim dalı olan müzik, diğer bilim dalları ile ilişkilendirilerek ilerler.

Öğretim programlarının değerlendirilmesinin yapılması, farkındalık oluşturmak ve müzik öğretmenlerine bakış açısı sunmak adına önem taşımaktadır. Önceki yıllarda güncellenen müzik dersi öğretim programları, birçok araştırmacı tarafından çeşitli açılardan değerlendirilmiştir (Özgül 2007, Albuz ve Akpınar 2009, Demirci 2009). Bunun yanı sıra daha önceki müzik öğretim programlarına ilişkin müzik ders kitabı ve öğretmen kılavuz kitaplarındaki şarkıların ve şarkı sözlerinin, kazanımları gerçekleştirme işlevselliği ile ve şarkı söyleme etkinliğinin uygulanması ile ilgili yapılmış çalışmalar da mevcuttur (Yıldız ve Köse 2012, Güler 2013, Denktaş 2015). Diğer bir yandan şarkı söyleme becerilerinin okul öncesi dönemde ve çeşitli öğretim yöntemleri üzerinde araştırıldığı çalışmalar mevcuttur (Kürklü 2003, Uysal 2004, Gürgen 2007, Oğul 2009). Fakat henüz müzik öğretim programının öğrencilerin şarkı söyleme becerisini geliştirme boyutunu irdeleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu araştırma, son olarak 2017 yılında güncellenen öğretim programının müzik öğretmenleri ve öğrencilere tanıtılmasında ve şarkı söyleme becerisi boyutunun geliştirilmesinde önem taşımaktadır.

YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma yöntem ve tekniklerivle yapılandırılmıştır. Bu çalışma, nitel araştırma modellerinden biri olan olgubilim modeli kapsamında yürütülmüştür.

Araştırma, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar ilinde görev yapan, tesadüfi yöntemle seçilmiş ve gönüllülük esasına dayalı çalışmaya katkıda bulunabilecek 10 müzik öğretmeni ile yürütülmüştür. Görüşleri doğrudan aktarılan öğretmenler; Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10 şeklinde kodlanmıştır.

Araştırmacı, görüşme sırasında, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla katılımcılara bazı sorular yöneltmiştir. Katılımcıların özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Öğretmenlerin Kodu	Meslek Yılı	Okul Korosu
Ö1	3.	Var
Ö2	10.	Var
Ö3	5.	Var
Ö4	4.	Var
Ö5	7.	Var
Ö6	5.	Yok
Ö7	3.	Var
Ö8	5.	Var
Ö9	3.	Var
Ö10	2.	Yok

Tablo 1 Öğretmenlerin Meslek Yılı ve Okul Korosu Çalıştırma Durumları

Nitel araştırma tekniklerinden görüşme yönteminin kullanıldığı araştırmada, uzman görüşü alınarak araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış sorulardan oluşan "Şarkı Söyleme Becerisi Görüşme Formu" kullanılmıştır. Veriler, 2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı İçerisinde farklı zamanlarda yüz yüze yapılan görüşmeler sonucunda elde edilmiştir. Katılımcılardan izin alınarak görüşmeler ses kaydı yapılmış daha sonra araştırmacılar tarafından yazıya aktarılırmıştır. Görüşmedeki açık uçlu sorular, araştırmanın beş alt problemine ilişkin bilgileri toplamaya yönelik olarak hazırlanmıştır.

Örneklemdeki müzik öğretmenlerinin güncellenen ilköğretim müzik öğretim programı hakkındaki beklentilerine ilişkin açık uçlu sorulara verdiği cevaplar arasındaki benzerlik ve farklılıklar karşılaştırılmış, kategoriler oluşturulmuştur. Veriler, temalar önceden belirlendiği ve araştırmacıların

 DOI: 10.7816/idil-07-51-11

doğrudan ifadelerine sıkça yer verileceği için (Özdemir, 2010: 336) betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

Bulgular ve yorum

Bu bölümde, verilerin analizi ile ulaşılan her alt probleme ait bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Bulgular, tablolar halinde sunulmuştur. Ayrıca görüşmelerden elde edilen veriler, doğrudan alıntılar ile desteklenmiştir. Doğrudan alıntılarda, kod numarası belirtilmiştir. Araştırma problem ve alt problemleri doğrultusunda hazırlanan görüşme sorularında, şarkı söyleme becerisi, belirlenen çerçevede 4 temada açıklanmıştır:

I. Dinleme-Söyleme

II. Müziksel Algı ve Bilgilenme

III. Müziksel Yaratıcılık

IV. Müzik Kültürü

3.1. Dinleme- Söyleme Öğrenme Alanındaki Şarkı Söyleme Becerisine İlişkin Bulgular

Birinci alt probleme ilişkin olarak incelenen öğretmen beklentileri Tablo 2'de gösterilmiştir.

a. 1. Sınıfa eklenen *"öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir"* kazanımı a.1. Şarkıya aynı anda başlayıp aynı anda bitirme a.2. Grup içinde özgüven gelişimini destekleme a.3. Bağırmadan, birbirlerini dinleyerek şarkı söyleme a.4. Homojen sesler elde etme a.5. Birlikte hareket etmeyi öğrenme ve birbirini dinleme a.6. İletişim kurma becerilerini destekleme	***f*** **5** Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö8
b. 1. Sınıfa eklenen *"düzenli ve düzensiz sesleri birbirinden ayırt eder"* kazanımı b.1. Gürültü ile müziği ayırt etme b.2. Doğadaki sesleri dinleme ve ayırt etme b.3. Armoniye temel oluşturma	**2** Ö1, Ö7
c. 1. Sınıfa eklenen *"vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır"* kazanımı c.1. Beden perküsyonu kullanarak merak uyandırma c.2. Doğaçlamayı geliştirme c.3. Eğlenirken öğrenme	**3** Ö6, Ö8, Ö9
d. 4. ve 5. Sınıfta güncellenen *"farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir"* kazanımı d.1. Basit, bileşik ve karma ölçülerin kullanılması d.2. Ritmik beceri aracılığıyla söyleme becerisine temel oluşturma	**4** Ö1, Ö4, Ö5, Ö10
e. 8. Sınıflara eklenen *"Türk kültürüne ait müzikleri dinler"* kazanımı e.1. Kültürümüzdeki sanatçıları tanıtan video, ses, görsel vb. aktarma e.2. Türk müziğinin felsefesini tanıtma	**1** Ö2
Görüşler Toplamı	**15**

Tablo 2 Dinleme-Söyleme Öğrenme Alanındaki Şarkı Söyleme Becerisine İlişkin Öğretmenlerin Beklentileri

Tablo 2'de görüldüğü gibi, öğretmenler dinleme-söyleme öğrenme alanındaki "öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir(5), düzenli ve düzensiz sesleri birbirinden ayırt eder(2), vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır(3), farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir(4), Türk kültürüne ait müzikleri dinler(1)" kazanımlarının, şarkı söyleme becerisi ile ilişkili olduğunu ve bu kazanımlardan beklentilerini toplam 15 görüşte dile getirmişlerdir. Katılımcıların belirttiği bazı görüşler şu şekildedir:

"1. sınıflara eklenen 'öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir' kazanımı ile çocuklara birlikte hareket etme davranışı kazandırılması amaçlanır. Birlikte şarkı söylemek, birlikte hareket etmenin en güzel yollarından biridir. Bir grup içerisinde şarkı söylemek öğrenciye ilköğretimin ilk aşamasında güven hissi verir. Öğrencinin iletişim becerileri gelişirken şarkı söyleme becerileri de gelişir"(Ö8). "1. sınıflara eklenen 'öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir' kazanımı ile çocuklar şarkıları bağırmadan, yanındaki arkadaşını dinleyerek söylemeyi öğrenecektir. Bu kazanımla çocuklar küçük yaştan bir topluluk içerisinde şarkı söylemenin kurallarını öğrenmiş olur" (Ö10).

"Melodi ve ritmin ayrılmaz bir ikili olduğunu biliyoruz. Çevremizde duyduğumuz düzensiz ses yığınının da gürültüden ibaret olduğunu biliyoruz. Müzik ritimle ve armoni ile anlam kazanır. 1. Sınıflara yeni eklenen 'düzenli ve düzensiz sesleri birbirinden ayırt eder' kazanımı ile çocukların gürültü ile müziği birbirinden ayırt etmesi, şarkı söyleme davranışına bir adım oluşturur…" (Ö1).

"1. sınıflara eklenen 'vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır' kazanımı çocuklarda beden perküsyonunu kullanarak bir merak uyandırabilir. Ritim duygusunu daha eğlenceli hale getirerek çocukların ritmik becerisini geliştirebiliriz. Beden perküsyonu yaparken söylenen şarkılar ile birlikte ise de şarkı söyleme becerisini geliştirebiliriz" (Ö6).

"Afyonkarahisar, kültürüne çok değer veren illerimiz arasında olduğundan dolayı 8. sınıftaki 'Türk kültürüne ait müzikleri dinler' kazanımı ile çocukların küçük yaştan itibaren kültürümüzdeki önemli sanatçıları tanıması beklentisindeyim. Elbette bu noktada öğretmene çok büyük görev düşüyor. Türk müziğinin felsefesini tanıtmalı, Türk müzik kültüründeki sanatçılarımızı tanıtan video, ses ve görsellerin çocuğa aktarılması gereklidir. Bu sayede çocuğun şarkı söyleme becerisinin de gelişeceğini düşünüyorum" (Ö2).

1.2. Müziksel Algı ve Bilgilenme Öğrenme Alanındaki Şarkı Söyleme Becerisine İlişkin Bulgular

İkinci alt probleme ilişkin olarak incelenen öğretmen beklentileri Tablo 3'te gösterilmiştir.

a. 2. Sınıfa eklenen *"çevresinde kullanılan çalgıları tanır"* kazanımı	***f***
a.1. Merak uyandırma	**2**
a.2. Çalgıların şekillerini ve seslerini tanıma	
a.3. Çalgı seslerini kendi sesiyle taklit etme	Ö8,
a.4. Üflemeli, telli, tuşlu, yaylı çalgıları ayırt etme	Ö9
b. 3. Sınıfta güncellenen *"seslerin yüksekliklerini, sürelerinin uzunluk ve kısalıklarını ayırt eder"* kazanımı	**5**
b.1. Hece bağı ve uzatma bağını öğrenmeye temel oluşturma	Ö1,
b.2. Temel müzik terimlerini öğrenme	Ö3,
b.3. Şarkı söylemeye temel oluşturma	Ö5,
b.4. Doğru ve güzel söylemenin koşulu olma	Ö6,
	Ö7
c. 3. Sınıfa eklenen *"notalar ile renkleri eşleştirir"* kazanımı	**3**
c.1. Seslerin yüksekliğini fark etme	Ö2,
c.2. İncelik kalınlık farkı hazırbulunuşluğu ile şarkı söylemeye hazır olma	Ö4,
	Ö5
d. 4. Sınıfa eklenen *"temel müzik yazı ve öğelerini (yükseklik, süre, hız, gürlük) bilişim destekli müzik teknolojilerini kullanarak ayırt eder"* kazanımı	**2**
d.1. Şarkıların altyapı müziklerini dinleterek söyletme	Ö4,
d.2. Eşlik ile söyleme davranışını kazandırma	Ö10
d.3. Sınıf düzeyine uygun nota yazım programlarını tanıtma	
Görüşler Toplamı	**12**

Tablo 3 Müziksel Algı ve Bilgilenme Öğrenme Alanındaki Şarkı Söyleme Becerisine İlişkin Öğretmenlerin Beklentileri

Tablo 3'te görüldüğü gibi, öğretmenler müziksel algı ve bilgilenme öğrenme alanındaki "çevresinde kullanılan çalgıları tanır(2), seslerin yüksekliklerini, sürelerinin uzunluk ve kısalıklarını ayırt eder(5), notalar ile renkleri eşleştirir(3), temel müzik yazı ve öğelerini (yükseklik, süre, hız, gürlük) bilişim destekli müzik teknolojilerini kullanarak ayırt eder(2)" kazanımlarının şarkı söyleme becerisi ile ilişkili olduğunu ve bu kazanımlardan beklentilerini toplam 12 görüşte dile getirmişlerdir. Katılımcıların belirttiği bazı görüşler şu şekildedir:

"…Öğrencilere çeşitli müzik aletleri tanıtılarak onlarda merak uyandırmak, öğrencilerde enstrümanların seslerini merak edip taklit etmek gibi davranışlar geliştirebilir. Bu aşamada öğrenci kendi sesiyle taklit ettiği müzik aleti sayesinde şarkı söylemeye başlar…" (Ö8).

"…Bazı öğrencilerimin sesi gerçekten güzel olabiliyor. Fakat bu noktada bile ses, eğitimle birleşince örneğin nefes yerleri, nefesi doğru alma, sesin uzunluğu, hece bağları öğrenilince ve bunlara uyum sağlanınca çocuğun şarkı söyleme becerisi çok daha gelişecektir" (Ö1).

"Yeni eklenen 3. Sınıfta 'notalar ile renkleri eşleştirir' kazanımı ile öğrenci dizek üzerinde olmasa bile renklerle notaları eşleştirerek notaları öğrenmeye çalışabilir. Bununla birlikte öğrenci seslerin yüksekliğini öğrendiğinde şarkı söyleme becerisine yönelik hazırbulunuşluk düzeyi olumlu yönde etkilenecektir" (Ö4).

"…Çocuklara çeşitli nota, müzik uygulamaları ile eğlenceli oyunlar oynatılabilir. Sınıf düzeyine uygun nota yazım programları öğretilebilir. Bunun yanı sıra ders içerisinde söylenen şarkıların altyapılarını materyal olarak kullanılarak öğrencilerin şarkı söyleme becerilerine katkıda bulunulabilir" (Ö10).

3.3. Müziksel Yaratıcılık Öğrenme Alanındaki Şarkı Söyleme Becerisine İlişkin Bulgular

Üçüncü alt probleme ilişkin olarak incelenen öğretmen beklentileri Tablo 4'te gösterilmiştir.

a. 1. sınıfa eklenen *"ses oyunları yapar"* kazanımı	***f***
a.1. Müzik ile eğlenerek tanışma	**2**
a.2. Kendi seslerini tanıma	Ö2,
a.3. Sesiyle taklit etme	Ö5
a.4. Doğaçlama yaparak yaratıcılığını keşfetme	
b. 3. sınıfa eklenen *"ezgi denemeleri yapar"* kazanımı	**5**
b.1. Seslerini kullanarak melodiler üretme	Ö2,
b.2. Merak duygusunu güçlendirme	Ö3,
b.3. Yaratıcı düşünme becerilerini geliştirme	Ö4,
b.4. Şarkı söylemeyi eğlenceli hale getirme	Ö5,
b.5. Farklı kombinasyonları deneme	Ö8
c. 4. sınıfa eklenen "*kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir"* kazanımı	**4**
c.1. Yaratıcılığı gelişirken şarkı söylemeyi sevme	Ö1,
c.2. En doğal enstrüman olan sesi geliştirme	Ö5,
c.3. Süreç sonunda bir ürün ortaya koyma	Ö6,
	Ö7
d. 4. Sınıfa eklenen *"müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıpları ile eşlik eder"* kazanımı	**4**
d.1. Tempo düşmeden veya hızlanmadan şarkı söyleme	Ö4,
d.2. Ritmik eşlik ile birlikte hareket etme	Ö6,
d.3. Şarkıya ritminde başlama ve bitirme	Ö9,
d.4. Beden perküsyonu kullanma	Ö10
d.5. Şarkı söyleme becerisinin ritmik beceri boyutunu geliştirme	
Görüşler Toplamı	**15**

Tablo 4 Müziksel Yaratıcılık Öğrenme Alanındaki Şarkı Söyleme Becerisine İlişkin Öğretmenlerin Beklentileri

Tablo 4'te görüldüğü gibi, öğretmenler müziksel yaratıcılık öğrenme alanındaki "ses oyunları yapar(2), ezgi denemeleri yapar(5), kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir(4), müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıpları ile eşlik eder(4)" kazanımlarının şarkı söyleme becerisi ile ilişkili olduğunu ve bu kazanımlardan beklentilerini toplam 15 görüşte dile getirmişlerdir. Katılımcıların belirttiği bazı görüşler şu şekildedir:

"1. sınıfa eklenen 'ses oyunları yapar' kazanımının içerisinde taklit etme de vardır. Çocuk sesiyle öncelikle taklit ederek oyunlar yapar ve böylece doğaçlama yaparak kendi yaratıcılığını keşfetme yoluna gider. Bu konudaki yaratıcılığı

 DOI: 10.7816/idil-07-51-11

onun şarkı söyleme becerisini geliştirecektir." (Ö5).

"'Ezgi denemeleri yapar' kazanımı ile çocuklar kendi seslerini kullanarak veya sınıftaki nesnelere vurarak sesler üretebilirler. Bu davranış, şarkı söylemeyi daha eğlenceli hale getirecektir…" (Ö3).

"Çocuk, şarkı söylemeyi sevmeden herhangi bir çalgı aletini öğrenmeyi istemeyecektir. Bu sebeple öncelik onun en doğal enstrümanı olan sesini geliştirmektir. Bu noktada 4. Sınıf öğrencileri için yeni eklenen 'kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir' kazanımı ile çocuğun yaratıcılığını geliştirirken şarkı söyleme becerisini de geliştirmek mümkündür" (Ö1).

"Çocuklara şarkı söylerken ritim hareketleri ile örneğin ellerini ayaklarını vurma, gibi hareketlerle şarkılara eşlik ettirdiğimde daha çok dikkatlerini çekebiliyorum. Bu sayede yaratıcılıklarını da geliştirmek adına doğaçlama yapmalarını istiyorum. Çocuk özgür bırakıldığında becerileri de daha çok gelişiyor diye düşünüyorum. 4. sınıftaki 'müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıpları ile eşlik eder' kazanımı ile çocuklar ritmik çalışmalarla yaratıcılıklarını geliştirirken şarkı söyleme becerilerini de geliştiriyor." (Ö9).

3.4. Müzik Kültürü Öğrenme Alanındaki Şarkı Söyleme Becerisine İlişkin Bulgular

Dördüncü alt probleme ilişkin olarak incelenen öğretmen beklentileri Tablo 5'te gösterilmiştir.

	f
a. 2. sınıfa eklenen *"farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik beğeni ve kültürünü geliştirir"* kazanımı	**4**
a.1. Şarkı söyleyebilmek için dinlemenin önemini kavrama a.2. Müzik türlerini tanıyarak en sevdiği türe karar verme a.3. Öğrencilere müzik dinletme imkanı sağlama	Ö3, Ö4, Ö7, Ö9
b. 3. sınıfa eklenen *"millî, dinî ve manevi değerler ile ilgili müzik dağarcığına sahip olur"* kazanımı	**1**
b.1. Kendi kültürüne ait değerleri tanıma b.2. Anlam yükleyerek söyleme b.3. Hissederek söyleme	Ö5
c. 7. sınıfa eklenen *"dünya müziklerini tanır"* kazanımı	**6**
c.1. Zengin bir müzik arşivi oluşturma c.2. Farklı ülkelerin müziklerini tanıtmak için öğrenciye rehberlik etme c.3. Müzik beğeni kültürüne karar verme c.4. Dünyadaki ülkelerin müzik felsefesini anlama c.5. Farklı müzikler dinleyerek söylemeye hazır olma	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö8
d. 7. sınıflara eklenen *"Türk müziği kültürünü tanır"* kazanımı	**4**
d.1. Kültürümüze katkı sağlamış halk ozanlarını, sanatçıları tanıma d.2. Tanıdığı ve örnek aldığı sanatçıların eserlerini dinleme d.3. Kendi kültürüne ait müzik dağarcığı oluşturma	Ö4, Ö6, Ö9, Ö10
Görüşler Toplamı	**15**

Tablo 5 Müzik Kültürü Öğrenme Alanındaki Şarkı Söyleme Becerisine İlişkin Öğretmenlerin Beklentileri

Tablo 5'te görüldüğü gibi, öğretmenler müzik kültürü öğrenme alanındaki "farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik beğeni ve kültürünü geliştirir(4), millî, dinî ve manevi değerler ile ilgili müzik dağarcığına sahip olur(1), dünya müziklerini tanır(6), Türk müziği kültürünü tanır(4)" kazanımlarının şarkı söyleme becerisi ile ilişkili olduğunu ve bu kazanımlardan beklentilerini toplam 15 görüşte dile getirmişlerdir. Katılımcıların belirttiği bazı görüşler şu şekildedir:

"2. sınıftaki 'farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik beğeni ve kültürünü geliştirir' ifadesine çok katılıyorum. Şarkı söyleyebilmek için önce dinleyebilmek gerekir diye düşünüyorum. Türk Halk Müziği Türk Sanat Müziği, Batı Müziği türlerindeki şarkı, türkü, marş, ninni gibi farklı formdaki müzikleri dinleyerek de hem türleri tanır hem de en sevdiği türe karar verebilir ve şarkı söylemeye başlar" (Ö3).

"3. sınıflara eklenen 'millî, dinî ve manevi değerler ile ilgili müzik dağarcığına sahip olur' kazanımını çok önemsiyorum. Şarkı söylemenin önemli koşullarından biri olan hissederek söyleme konusunda milli, dini ve manevi duygular çok önemlidir. Çocuğun öncelikle kendi kültürüne ait değerleri tanıması ve bu sayede söyleyeceği şarkıları hissederek söylemesi onun şarkı söyleme becerisini olumlu yönde etki edecektir…" (Ö5).

"Farklı kültürlerdeki müzikleri dinleyerek çocuk kendisine bir müzik arşivi oluşturabilir. 7. Sınıf öğrencileri için yeni eklenen 'Dünya müziklerini tanır.' kazanımı sayesinde çocuklar farklı müzikleri dinleyerek en sevdiğini söyleme odaklı şarkı söyleme becerisini geliştirebilir" (Ö8).

"…Her kültürün kendine ait yemek kültürü, giyim kültürü, güldürü anlayışı vardır. Her ülkenin müzik kültürü de birbirinden farklıdır. Dünya müziklerini dinleyerek onların tarzını, müzik felsefesini anlayarak kendi kültürümüzü aynı noktadan onlara ulaştırabiliriz. Bu sayede Türk müziği amacına ulaşır ve ulusal temelli olarak evrenselleşir" (Ö5).

"7. sınıfların 'Türk müziği kültürünü tanır' kazanımı Türk müziğimizde önemli yer edinmiş sanatçıları tanıması, onları örnek alması dinlemesi ve şarkılarını söylemesi öğrencilerin olumlu yönde şarkı söyleme becerilerini geliştirecektir" (Ö10).

3.5. Öğrencilerin Şarkı Söyleme Becerisinin Gelişmesi İçin Öğretmenlerin Eklemek İstediği Görüşlere İlişkin Bulgular

Beşinci alt probleme ilişkin olarak incelenen öğret-

men beklentileri Tablo 6'da gösterilmiştir.

a. Müzik ders saatinin arttırılması a.1. Şarkıyı dinletme, öğretme ve söyletme için süreyi arttırma a.2. Ders etkinliklerini sıkıştırmadan, özgürce uygulatma a.3. Bedeni ve sesi yumuşatmak için egzersiz yaptırma	***f*** **10** ö1,ö2,ö3,ö4,ö5,ö6,ö7,ö8,ö9,ö10
b. İlkokulda müzik derslerine müzik öğretmenlerinin girmesi gerektiği b.1. Bazı sınıf öğretmenlerinin müzik ders saatinde müzik dersini işlememesi b.2. Öğrencinin ortaokul düzeyine gerekli temel müzik bilgisini almadan gelmesi b.3. Doğru şarkı söylemek için doğru rehber (müzik öğretmeni) ile çalışma b.4. Çocuğun bilişsel ve dilsel gelişimini müzik gelişimi ile destekleme	**10** ö1,ö2,ö3,ö4,ö5,ö6,ö7,ö8,ö9,ö10
c. Şarkıların eşlik ile söylenmesi c.1. Şarkıya başlama ve bitirme zamanını algılama c.2. Ritmik beceriyi geliştirme c.3. Kitaptaki şarkıların ve kendi kültürümüzden şarkı ve türkülerin altyapılarının öğretmen kılavuz kitabı ile gönderilmesi	**2** Ö4, Ö10
d. Müzik öğretmenlerine ses eğitimi ve koro ile ilgili hizmet içi eğitim verilmesi d.1. Şarkı söyleme becerisinin arttırılmasına yönelik öğretmen deneyimlerini arttırma	**1** Ö6
e. Disiplinler arası çalışmaların artması e.1. Müziğin diğer alanlarla ilişkilendirildiği çalıştaylar düzenleme	**1** Ö5
Görüşler Toplamı	**24**

Tablo 6 Öğrencilerin Şarkı Söyleme Becerisinin Gelişmesi İçin Öğretmenlerin Eklemek İstediği Görüşler

Tablo 6'da görüldüğü gibi, öğrencilerin şarkı söyleme becerisinin gelişmesi için öğretmenlerin eklemek istediği görüşler, "müzik ders saatinin arttırılması(10), ilkokulda müzik derslerine müzik öğretmenlerinin girmesi gerektiği(10), şarkıların eşlik ile söylenmesi(2), müzik öğretmenlerine ses eğitimi ve koro ile ilgili hizmet içi eğitim verilmesi(1), disiplinler arası çalışmaların artması(1)" başlıkları altında toplam 24 görüşte dile getirilmiştir. "Müzik ders saatinin arttırılması" ve "ilkokulda müzik derslerine müzik öğretmenlerinin girmesi gerektiği" görüşleri görüşmeye katılan her öğretmen tarafından dile getirilmesi dikkat çekicidir. Katılımcıların belirttiği bazı görüşler şu şekildedir:

"…Biliyoruz ki müzik ders saatleri yetersiz ve ilkokullarda müzik derslerine sınıf öğretmenleri giriyor. Bazı sınıf öğretmenleri müzik dersinde başka dersleri işliyor. Bu sebeple çocuğun temelinin yok denecek kadar az olduğunu söyleyebiliriz. Dolayısıyla çocuk 5. Sınıfa geldiğinde müfredat dışındaki en temel bilgileri de öğretmek durumunda kalıyoruz" (Ö1).

"…Müzik dersinde daha çok zamana ihtiyacımız var. Yalnızca 40 dakika gibi bir sürede çocuğa egzersiz yaptırmak, örnek göstermek, ondan taklit yöntemi ile tekrar etmesini istemek dersi sıkıştırarak yapmak anlamına geliyor. Özgürce şarkılar söylememiz için ders sürelerinin uzamasını bekliyoruz" (Ö3).

"Şarkı söylemede şahsımca en etkili olan bir rehberle doğru bir şekilde çalışmasıdır. O yaştaki çocuklara yol gösterecek şarkı söylemeyi örnekleyecek bir müzik öğretmenlerine gerek vardır ki şarkı söyleme becerileri doğru bir şekilde gelişebilsin. İlkokul öğrencilerinin müzik öğretmenleri ile çalışma şanslarını ellerinden almamak gerektiğini düşünüyorum" (Ö2).

"Yeni müfredat ile şarkı söyleme becerisinin gelişimi daha erken yaşlara indirgenmiştir. Bunun doğru ve olumlu yönde gelişiminin tek ve kaçınılmaz koşulu ilkokulda derslere müzik öğretmenlerinin girmesidir…" (Ö9).

"Kazanımlarda çok rastlamadığımız ama fikrimce şarkı söyleme becerisini geliştirecek bir nokta var ki o da şarkıların eşlik ile söylenmesi gerektiğidir. Evet bazen çocuk yalnızca kendi sesi ile baş başa kalmalıdır fakat bir enstrüman ile eşlik edildiğinde çocuk sesini daha çok geliştirirken, şarkıya giriş çıkışını, ritmik becerisini de geliştirecektir. Buradan hareketle her öğretmenin elinden geldiğince eşlik etmesini ve de Milli Eğitim Bakanlığından şarkı ve türkülerimizin müzik altyapılarından oluşan bir cd desteği beklemekteyim" (Ö4).

"…Müzik öğretmenlerine ses eğitimi ve koro ile ilgili çalıştaylar düzenlenerek öğretmenlerin bilgi ve deneyimleri arttırılabilir" (Ö6).

"…Biz öğretmenlerin müzik ile diğer disiplinler arasındaki ilişkiyi takip etmemiz ve öğrencinin bu bilimler arasında ilişki kurmasına yardımcı olmamız onların her alanda başarılı olmasına katkı sağlar. Tarihimizi bilmeden kendi müzik kültürümüzü anlamamız mümkün değildir. Bu sebeple müziğin diğer disiplinlerle müzik ilişki kurabileceği çalıştaylar düzenlenerek müzik becerisi ve şarkı söyleme becerisi geliştirilmelidir" (Ö5).

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Güncellenen ilköğretim müzik dersi öğretim programının şarkı söyleme becerisi boyutu, öğrenme alanlarına göre güncellenen ve yeni eklenen kazanımlar üzerinde, müzik öğretmenlerinin beklentileri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Daha önceki öğretim programlarında "Dinleme-Söyleme-Çalma" olarak kabul edilen öğrenme alanı, güncellenen son öğretim programında "Dinleme-Söyleme" olarak değiştirilmiştir. Yapılan bu değişiklik ile "şarkı söyleme" kendisine programda daha çok yer bulmaktadır.

Öğretim programının dört temel öğrenme alanından oluştuğu, şarkı söyleme becerisinin birinci öğrenme alanı olan "Dinleme-Söyleme" öğrenme alanına dâhil olduğu açıktır. Öyle ki bu öğrenme alanında bulunan şarkı söyleme ile ilgili kazanımların, nicelik bakımından diğer öğrenme alanlarına göre daha fazla olduğu görülmüştür. Benzer şekilde Akarsu (2017), 2006 ilköğretim müzik öğretim programı ile 2017 ilköğretim müzik öğretim programını karşılaştırdığı çalışmasında, öğrenme alanının isim değişikliğinden söz etmiş ve 2017'de toplam kazanım sayısının 25 olduğunu ve bu öğrenme alanında en fazla kazanımın (12) yer aldığını dile getirmiştir. Bu araştırmada, bunun yanı sıra diğer üç öğrenme alanı içerisinde de şarkı söyleme becerisini geliştirecek kazanımların bulunduğu, öğretmenlerin beklentilerinin bu kazanımların hangilerinde ve ne şekilde yoğunlaştığı sonucu alt problemlere dayalı olarak sunulmuştur.

Araştırmanın birinci alt problemine dayalı olarak;

1. Sınıfa eklenen "öğrendiği müzikleri birlikte seslendirir, düzenli ve düzensiz sesleri birbirinden ayırt eder, vücudunu ritim çalgısı gibi kullanır", 4. ve 5. Sınıfta güncellenen "farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir" ve 8. Sınıflara eklenen "Türk kültürüne ait müzikleri dinler" kazanımlarının, şarkı söyleme becerisi ile ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır. Bu ilişkideki sıklıkla dile getirilen beklentiler şu şekildedir:

- Şarkıya aynı anda başlayıp aynı anda bitirme
- Grup içinde özgüven gelişimini destekleme
- Bağırmadan, birbirlerini dinleyerek şarkı söyleme
- Homojen sesler elde etme
- Birlikte hareket etmeyi öğrenme ve birbirini dinleme
- İletişim kurma becerilerini destekleme

Bir yönüyle şarkı söyleme becerisi ile şarkı söylemeye ilişkin tutum arasındaki ilişkiyi araştıran bir araştırma (Mizener, 1993: 234), ilkokulda olumlu yönde gelişen şarkı söyleme becerilerinin sonraki aşamada, toplu şarkı söyleme tutumlarını da olumlu yönde etkilediğini varsaymaktadır.

Araştırmanın ikinci alt problemine dayalı olarak;

2. Sınıfa eklenen "çevresinde kullanılan çalgıları tanır", 3. Sınıfta güncellenen "seslerin yüksekliklerini, sürelerinin uzunluk ve kısalıklarını ayırt eder", 3. Sınıfa eklenen "notalar ile renkleri eşleştirir", 4. Sınıfa eklenen "temel müzik yazı ve öğelerini (yükseklik, süre, hız, gürlük) bilişim destekli müzik teknolojilerini kullanarak ayırt eder" kazanımlarının şarkı söyleme becerisi ile ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır. Bu ilişkideki sıklıkla dile getirilen beklentiler şu şekildedir:

- Hece bağı ve uzatma bağını öğrenmeye temel oluşturma
- Temel müzik terimlerini öğrenme
- Şarkı söylemeye temel oluşturma
- Doğru ve güzel söylemenin koşulu olma

Araştırmanın üçüncü alt problemine dayalı olarak;

1. sınıfa eklenen "ses oyunları yapar", 3. sınıfa eklenen "ezgi denemeleri yapar", 4. sınıfa eklenen "kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir" ve "müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıpları ile eşlik eder" kazanımlarının şarkı söyleme becerisi ile ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır. Bu ilişkideki sıklıkla dile getirilen beklentiler şu şekildedir:

- Seslerini kullanarak melodiler üretme
- Merak duygusunu güçlendirme
- Yaratıcı düşünme becerilerini geliştirme
- Şarkı söylemeyi eğlenceli hale getirme
- Farklı kombinasyonları deneme

Araştırmanın dördüncü alt problemine dayalı olarak;

2. sınıfa eklenen "farklı türlerdeki müzikleri dinleyerek müzik beğeni ve kültürünü geliştirir", 3. sınıfa eklenen "millî, dinî ve manevi değerler ile ilgili müzik dağarcığına sahip olur", 7. sınıfa eklenen "dünya müziklerini tanır" ve "Türk müziği kültürünü tanır" kazanımlarının şarkı söyleme becerisi ile ilişkili olduğu ortaya koyulmuştur. Bu ilişkideki dile getirilen beklentiler şu şekildedir:

- Zengin bir müzik arşivi oluşturma
- Farklı ülkelerin müziklerini tanıtmak için öğrenciye rehberlik etme
- Müzik beğeni kültürüne karar verme
- Dünyadaki ülkelerin müzik felsefesini anlama
- Farklı müzikler dinleyerek söylemeye hazır olma

Toraman (2013) yüksek lisans tezinde, müzik öğretmenleriyle yaptığı görüşme sonrasında müzik kültürü boyutunun; çeşitli ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıtmak, öğrencilerin sanatsal veya nitelikli müziği ayırt etmesini sağlamak adına önemli olduğu fakat bu konuda istenilen kazanımlara ulaşılamadığına dikkat çekmiştir. Güncellenen öğretim programına bakıldığında ise müzik kültürü ile ilgili kazanım sayısının düştüğü, fakat buna rağmen müzik kültürü ile özellikle kendi kültürümüzle ilgili güncellenen kazanımların niteliğinin zenginleştirilmeye çalışıldığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmanın beşinci alt problemine dayalı olarak;

Müzik öğretmenlerinin güncellenen veya yeni eklenen kazanımlara ek olarak şarkı söyleme becerisinin geliştirilmesi için eklemek istediği beklentiler şu şekildedir:

- Müzik ders saatinin arttırılması
- İlkokulda müzik derslerine müzik öğretmenlerinin girmesi gerektiği
- Şarkıların eşlik ile söylenmesi
- Kitaptaki şarkıların ve kendi kültürümüzden şarkı ve türkülerin altyapılarının öğretmen kılavuz kitabı ile gönderilmesi
- Müzik öğretmenlerine ses eğitimi ve koro ile ilgili hizmet içi eğitim verilmesi
- Disiplinler arası çalışmaların artması

Güncellenen ve yeni eklenen kazanımların çoğunlukla ilkokul düzeyinde yoğunluk gösterdiği sonucu doğrultusunda çocukların doğru bir rehber ile çalışmasının önemi ortaya çıkmaktadır. İlköğretimin bütün düzeylerinde müzik dersine müzik öğretmenlerinin girmesi gerekliliği benzer şekilde Ercan'ın (2006) tez çalışmasında da ortaya koyulmuştur.

Öğretmenlerin beklentilerine bakıldığında bu beklentilerin önceki yıllarda da dile getirildiği fakat bir sonuca varılamadığı görülmüştür. 1998 Yılında düzenlenen İlköğretim-Ortaöğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programları ve Ders Kitapları Semineri'nde Günay (1998: 35-36) müzik dersinde öğretmenlerin doğaçlama ve müzik yaratıcılığına ışık tutacak bir öğretmen el kitabının gerekliliğini dile getirmiştir. Öğrenciler için ise ders kitabı ve çalışma kitabı olarak iki ayrı gereklilikten söz etmiştir. Günümüze bakıldığında "4-5." Sınıflar için ve "6-7-8." Sınıflar için iki ayrı öğretmen kılavuz kitabının var olduğunu görülmektedir. Fakat ilk basımından bu yana ülkemizde eğitim konusunda önemli değişiklikler olduğunu, 4+4+4 eğitim sistemine geçildiği ve ilkokul 4. Sınıfların müzik dersine müzik öğretmenlerinin değil sınıf öğretmenlerinin girdiğini ve de müzik dersi öğretim programının güncellendiğini göz önünde bulundurulduğunda güncellenmiş bir öğretmen kılavuz kitabının da gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Demirci (2009), 2006 ilköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programını, öğretmen kılavuz kitabını ve öğrenci çalışma kitaplarının değerlendirmesini yaptığı doktora tezinde, müzik öğretmenlerinin görüşlerini alarak öğretmen kılavuz kitaplarındaki, şarkı söyleme becerisini geliştirecek yöntem ve tekniklerin arttırılması gerektiğine dikkat çekmiştir.

2017 yılında güncellenen öğretim programı doğrultusunda 5. Sınıf öğrencilerinin çalışma kitabı değişmiş olduğu, çok daha güncel ve etkinlik içeren bir kitap haline geldiği görülmektedir. Çalışma kitabının yanı sıra tüm sınıflar için bir ders kitabının da oldukça gerekli olduğu açıktır. Akkuş (1998) müzik kitaplarının, öğrenci ders kitabı, öğrenci egzersiz kitabı ve bu kitaplarda yer alan şarkı örneklerinin kayıtlarının bulunduğu bir cd vb. üçlü set olarak hazırlanması gerektiğini dile getirmiştir. Elbette güncellemelerin diğer sınıflarda da devam edeceği, öğretim programı değişiminin emek ve zaman isteyen bir süreç olduğu göz ardı edilmemelidir. Tüm bu ifadelere dayalı olarak şarkı söyleme becerinin gelişmesi için sunulan öneriler şu şekildedir:

- Güncel eğitim sistemiyle ve güncellenen öğretim programıyla aynı doğrultuda öğretmen kılavuz kitabının da güncellenmesi,
- Şarkı söyleme becerisini geliştirmek için, müzik kitaplarında bulunan şarkıların sözlü ve sözsüz ses kayıtlarından oluşan bir materyal (cd vb.) oluşturulması, öğretmen ve öğrencilere ulaştırılması,
- Özel olarak bakıldığında öğrencinin şarkı söyleme becerisinin gelişmesi, genel olarak değerlendirildiğinde ise müzik dersinde yapılacak etkinliklerin çeşitlendirilmesi ve dersin verimi için müzik öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerinin arttırılması,
- Mümkün olduğunca derslerde öğrenciye çeşitli müzik türlerinden örnekler dinletilmesi,
- Öğrencinin özgüven duygusunun olumlu yönde güçlenmesi için sesiyle doğaçlamalar yapmasına izin verilmesi,

- Şarkı söylemeye başlamadan önce mümkün olduğunca ve temel düzeyde ses ve nefes çalışmaları yapılması,

- Etkinliklerin ve kazanımların etkililiğinin artması için, müzik ders saatinin arttırılması,

- Küçük yaşta sesin eğitilmesi için doğru rehberle çalışılması bakımından, ilkokuldaki müzik derslerine müzik öğretmenlerinin girmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Akarsu, Sıtkı. 2006 Yılı İlköğretim(1-8) Müzik Öğretim Programı ile Yeni Yürürlüğe Konan 2017 Yılı İlköğretim(1-8) Müzik Öğretim Programının Karşılaştırılması. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2017. 5(59), 247-265.

Albuz, Aytekin ve Akpınar Mehmet. 2006 İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programın ve Yeni Yaklaşımlar. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Samsun: Ondokuz Mayız Üniversitesi, 2009.

Apaydın, Mustafa. Genel Müzik Eğitiminde Korolar. XI. Afyonkarahisar Müzik Eğitimcileri Çalıştayı'nda sunulmuş bildiri. Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Ekim 2017.

Apfelstadt, Hilary. Do We Have to Sing? Factors Affecting Elementary Education Majors Attitudes Toward Singing. Update, 1989. 8(1), 24-26.

Akkuş, Ramazan. Müzik Dersi Kitaplarında Yaratıcı Etkinlikler,1998. İsmail Bozkaya (Ed.), İlköğretim- Ortaöğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programları Ve Ders Kitapları Semineri, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları, 2000.

Bailey, A. Betty ve Davidson, W. Jane. Effects of Group Singing and Performance for Marginalized and Middle-Class Singers. Psychology of Music, 2005. 33(3): 269-303.

Çiçek, Sebahattin. Eğitim Fakülteleri ve Sınıf Öğretmenleri İçin İlköğretimde Müzik. Bursa: Ezgi Kitabevi, 2000.

Ercan, Mesut. Eğitim Fakülteleri İlköğretim Bölümleri Sınıf Öğretmenliği Programı Son Sınıf Öğrencilerinin Birinci Devre Müzik Derslerine Yönelik Mesleki Alan Yeterlilikleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006.

de la Torre, Jimmy. Bilişsel Tanıya Yönelik Değerlendirme ve Bilişsel Tanı Modellemesi: Baştan Sona Bir Örnek. Eğitim Araştırmalarında Metot ve Analiz Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Kasım, 2017.

Demirci, Barış. 2006 İlköğretim müzik dersi 6. sınıf öğretim programı, öğretmen kılavuz kitabı ve öğrenci çalışma kitaplarının uygulamadaki görünümüne yönelik değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2009.

Demirel, Özcan. Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme. (12. Basım). Ankara: Pegem Akademi, 2009.

Denktaş, B. İlay. Müzik Ders Kitaplarındaki Şarkı Sözlerinin, Öğretim Programının Hedeflediği Kazanımları Gerçekleştirebilme Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2015.

Ekici, Tülay. Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Bir Program Geliştirme Çabası. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2008.

Ekici, Tülay. Konuşma Eğitiminin Müzik Öğretmeni Adaylarının Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkisi. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2016. 4(27). 274-283.

Gedikli, Erdem. Müzik Eğitimi. Bursa: Ezgi Kitabevi, 2007.

Güler, Tolga. Müzik Dersi 4. ve 5. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabındaki Şarkıların Öğretim Programı Kazanımlarını Gerçekleştirmedeki İşlevselliğinin İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde: Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2013.

Günay, E. Müzik Dersi Öğretim Programları Üzerine Düşünceler. İsmail Bozkaya (Ed.), İlköğretim- Ortaöğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programları ve Ders Kitapları Semineri, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Bursa: Uludağ Üniversitesi Yayınları, 2000.

Gürgen, T. Elif. Orff-Schulwerk ve Kodály Yönteminin Vokal Doğaçlama, Müziksel İşitme ve Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkileri. Yayımlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2007.

Henry, Michele. L., Demorest, Steven. M. Individual Sight-Singing Achievement in Successful Choral Ensembles. Sage Journals, 1994. 13(1), 4-8.

Küçüköncü, H. Yılmaz. Genel Müzik Kültürü Öğretimi. Ankara: Efil Yayınevi, 2010.

Kürklü, Evrim. Türkiye'de 3-6 Yaş Grubu Çocukların Ses Sınırları, Şarkı Söyleme Becerileri ve Müzikal Düzeylerinin İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2003.

Mann, Horace. Reported for 1884: Vocal Music in Schools. Michael L. Mark (Ed.) Source Readings From Ancient Greece To Today. New York: Routledge, 2013. 63-66.

Mang, Esther. Effects of Musical Experience on Singing Achievement. Bulletin of the Council for Research in Music Education, 2007. 174, 75-92.

McLean, Claude. Elementary Directed Listening to Music: A Singing Approach versus a Nonsinging Approach. Journal of Research in Music Education, 1999. 47, 239-250.

Milli Eğitim Bakanlığı Müzik Dersi Öğretim Programı. Ankara: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2018.

Mizener, Charlotte. P. Attitudes of Children Toward Singing and Choir Participation and Assessed Singing Skill. Jrme, 1993. 41(3). 233-245.

Oğul, Hasan. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Temel Ritim Algılama ve Şarkı Söyleme Becerilerinin İncelenmesi Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.

Özdemir, Murat. Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yötembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 2010. 11(1). 323-343.

Özgül, İlhan. Türkiye'de İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programının Çözümlenmesi. Ankara, 38. ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Eylül, 2007. 609-626.

Robinson, Mitchell. To Sing or Not to Singing Instrumental Class. Music Educators Journal, 1996. 83(1). 17-21.

Saygun, A. Adnan. Musiki Temel Bilgisi (Musiki Nazariyatı) Kitap II. Devlet Konservatuvarı Yayınları Serisi, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1962.

Sun, Muammer. Eğitsel Müzik Öğretimi. Ahmet Say (Ed.), Müzik Öğretimi 87-105. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 2001.

Toraman, Mehtap. Müzik Öğretmenlerinin İlköğretim Programında Yer Alan Müzik Dersine Yönelik Görüşleri Üzerine Nitel Bir Araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2013.

Töreyin, A. Meral. Türkiye Türkçesine Uygun Şan Eğitimi. Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi. 2000. 583, 83-91.

Uçan, Ali. Müzik Eğitimi Temel Kavramlar, İlkeler, Yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1994.

Uçan, Ali. Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış. Ahmet Say (Ed.) Müzik Öğretimi, 2001. 115-133. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uysal, Güzide. İlköğretimde İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretiminde Sınıf Atmosferi ve Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2004.

Yıldız, Gökay. İlköğretimde Müzik Öğretimi. Ankara: Anı Yayıncılık, 2006.

Yıldız, Y. Mutlu ve Köse, H. Seval. İlköğretim Müzik Derslerinde Şarkı Söyleme Etkinliği. X. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu. Niğde: Niğde Üniversitesi, Nisan, 2012. 910-923.